

BRILJANTE VERHALEN

OVER EDELSMEEDKUNST,
JUWELEN EN DIAMANT

INHOUD

6-7	DIVA, EEN VERHAAL IN MEER DAN 57 FACETTEN	92-101	KLUIS
		94-95	AUTHENTICITEIT & TRANSPARANTIE
		98-101	ECHT VALS
8-31	DIVA'S WONDERKAMER	102-121	BOUDOIR
10-19	VERZAMELEN & INSPIREREN	104-109	DIAMOND DIVA'S
26-31	DE WONDERKAMER VAN GERT VOORJANS	114-117	DIAMONDS ARE FOREVER
32-55	ATELIER	122-141	THE MAKING OF DIVA
34-37	CREATIE & VAKMANSCHAP	124	DIVA OPENT DE DEUREN
40-43	EEN DAG IN HET CONSERVATIERESTAU- RATIELABORATORIUM VAN DIVA	125	DIVA KRIJGT VORM
46-47	DIAMANTSLIJPVORMEN	126-127	DIVA PRIVÉ
48-55	OPEN ATELIER	128-129	DIVA VERTELT VERHALEN
		130-133	DIVA'S NIEUWSTE JUWELEN
		134-137	DIVA HEEFT STIJL
		138	DIVA TUSSEN DE BOEKEN
56-73	DIAMANTHANDEL	139	DIVA DIY
58-59	NETWERK & VERTROUWEN	140	DIVA'S VRIENDEN
60-61	DE FAMILIE DUARTE	141	DIVA'S TEAM
62-63	DIAMANTHANDELAAR JAMES DORMER		
66-69	LOUIS COETERMANS	142	FOTOCREDITS & LITERATUURLIJST
72-73	5 MILJOEN KARAAT PER JAAR	143	COLOFON
74-91	TAFELN	20, 22, 24, 38, 44, 64, 70, 84, 90, 96, 110, 112, 118, 120	KEY PIECES
76-79	LUXECONSUMPTIE & DISTINCTIE		
80-83	HET BESTEK IN OPMARS		
86-89	AAN TAFEL!		

DIVA, EEN VERHAAL IN MEER DAN 57 FACETTEN

Diamant en Antwerpen zijn al eeuwenlang met elkaar verbonden. DIVA vertelt dat verhaal, op een eigenzinnige manier. Zes thema's en veertien sleutelstukken of 'key pieces' uit de collectie van DIVA vormen de rode draad. Laat je in DIVA's Wonderkamer inspireren door een variatie van zeldzame en exotische luxe. Interieurontwerper Gert Voorjans neemt je mee in zijn creatieve proces en trakteert je op enkele tips. Het atelier focust op vakmanschap. Een kort historisch overzicht geeft inzicht in het reilen en zeilen van diamantbewerking en edelsmeedkunst in Antwerpen. Je krijgt een blik achter de schermen in het conservatielabo van DIVA en een kijkje in de ateliers van hedendaagse createurs en vakmensen. Daarenboven kom je meer te weten over de vormen die een diamant kan aannemen en wat een briljant nu zo briljant maakt. In thema drie lees je hoe deze schitterende steentjes zich verspreiden over de hele wereld. Enkele diamanthandelaars nemen je mee doorheen de geschiedenis. Daarna blazen we uit aan tafel. We focussen op bestek en vroegen enkele zil-verliefhebbers naar hun tafelgewoonten. In thema vijf lees je waarop je moet letten bij het kopen van een diamant of object uit edelmetaal. Twee experts geven je een inleiding in de complexe wereld van verwerving en authenticiteit. Afsluiten doen we in stijl met een blik op de juwelenmode en enkele etiketteregels met een knipoog.

Briljante verhalen begeleidt de tentoonstelling 'DIVA. A Briljant Story'. DIVA is een museum met een schitterende collectie en heeft nog meer te bieden. Hoe dat alles tot stand kwam, lees je in 'The making of DIVA'.

Creatie & Vakmanschap

Thema 2
ATELIER

Edelsmeedkunst en diamantbewerking versmelten
in een tijdloos atelier. Een blik achter de schermen
verbindt heden en verleden.

CREATIE & VAKMANSCHAP

RIJK VERLEDEN

DIVA en haar collectie bevinden zich op een historische plek. De Grote Markt en de omringende straten waren vanaf de zestiende eeuw de place to be voor wie op zoek was naar objecten gemaakt van goud, zilver en edelstenen. Liefhebbers van schitterende luxe konden zich hier vergapen aan de uitstalramen van juweliers en edelsmeden. (1)

Het ambacht en vakmanschap werden gecontroleerd door gespecialiseerde naties. De oprichting van de Natie van goud- en zilversmeden dateert van 1456. In 1582 volgde de Natie van diamant- en robijnsnijders. Opleiding, werkvoorwaarden en instroom van nieuwe ambachtsleden waren aan strenge voorwaarden verbonden. Ondanks allerlei beschermende maatregelen konden de naties echter niet verhinderen dat het vakmanschap wegvloede als gevolg van politieke en economische moeilijkheden. Antwerpse edelsmeden verspreidden zich over heel Europa en zorgden op die manier voor de faam van de Antwerpse stijl. (2)

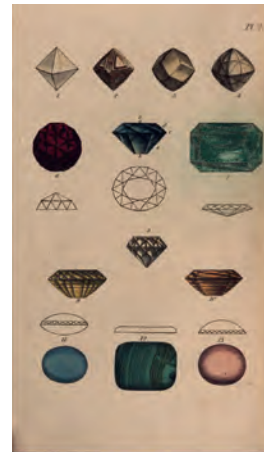
De diamantbewerkers emigreerden voornamelijk naar Amsterdam, waar de invoer van ruwe diamanten vanuit India vanaf 1620 toenam. Tegen het einde van de zeventiende eeuw waren er meer diamantbewerkers actief in Amsterdam dan in Antwerpen. De diamantslijpers die in Antwerpen bleven, specialiseerden zich in het slijpen van kleine, roosgeslepen diamanten. (3)

Eed van de Natie met tekening van Hans Collaert I (1575) in het register *Ordonnantien ende Placcaerten aangaande de Goud en Silversmeden Natie binnen Antwerpen*, 1524-1731, FelixArchief, Stadsarchief Antwerpen. De Natie van diamant- en robijnsnijders baseerde zich op het Privilegieboek van de goud- en zilversmeden.

COMEBACK TIJDENS DE KAAPSE TIJD

Na de tweede helft van de negentiende eeuw eiste Antwerpen haar rol als diamantstad opnieuw op. De ontdekking van diamantvelden in Zuid-Afrika in 1867 luidde een bloeiperiode voor de diamantindustrie in die de 'Kaapse Tijd' wordt genoemd. Op dat moment waren er in Antwerpen een aantal diamantondernemers actief die kapitaalkrachtig genoeg waren om te investeren in stoomtuigen en slijperijen. Naast kapitaal hadden ze toegang tot ruwe diamant, maar ze beschikten niet over goed geschoolde briljantslijpers aangezien er in Antwerpen tot de Kaapse Tijd vooral kleinere diamanten roosgeslepen werden. De diamantondernemers haalden hooggekwalificeerde briljantslijpers uit Amsterdam naar Antwerpen in ruil voor een hoog loon. Vermoedelijk functioneerden de Amsterdammers als 'ploegbazen', die de Antwerpse diamantbewerkers de kennis van het briljantslijpen moesten bijbrengen. (4)

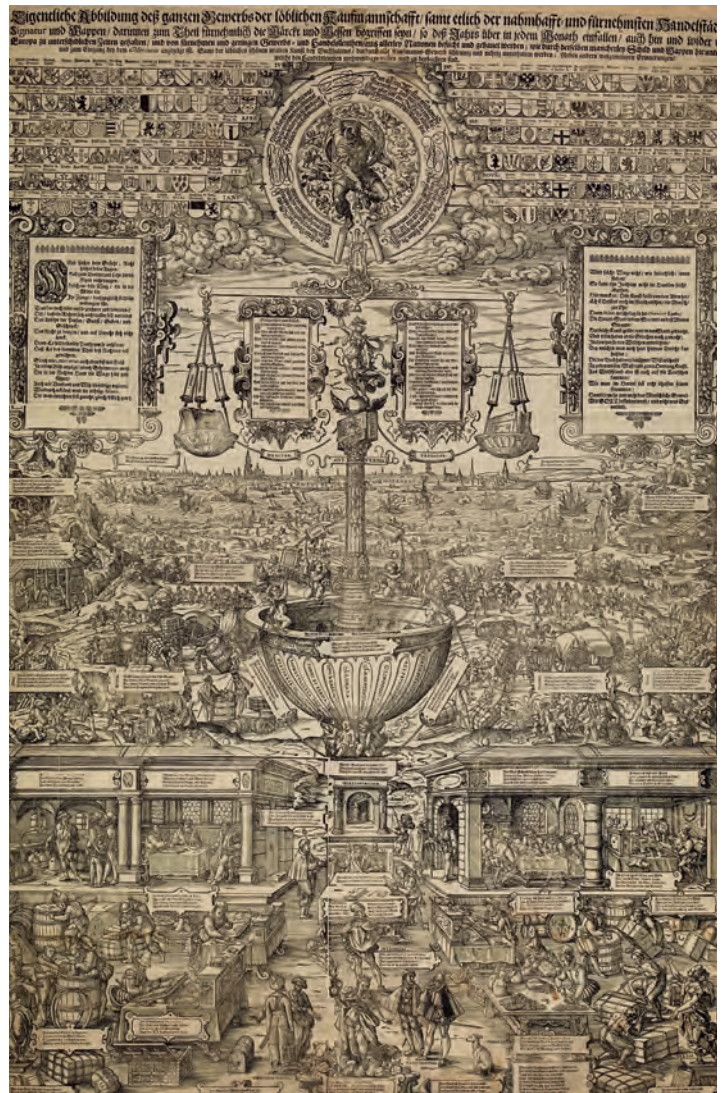

John Mawe, *A Treatise on Diamonds and Precious Stones*, 1813, European Libraries.

Terwijl buitenlandse zilverateliers hun productiecapaciteit opdreven via technologische vernieuwingen, bleven Antwerpse edelsmeden over het algemeen ambachtelijk werken. Edelsmeden werden tijdens de negentiende eeuw nog steeds in het atelier opgeleid en artistiek bijgeschoold aan de Academie of het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten.

Ontwerptekening voor ampullen N°15&16 en schaal van Antwerps edelsmid Jan Pieter Antoon Verschuylen, 1847-1865, DIVA.

Jost Amman, *Eigentliche Abbildung deß ganzen Gewerbs der löblichen Kaufmannschaft...*, 1585, British Museum. Deze allegorie van de handel toont de bedrijvigheid rond de Grote Markt van Antwerpen tijdens de zestiende eeuw.

De Eerste Wereldoorlog schudde de Antwerpse diamantsector grondig door elkaar, maar vanaf 1921 zou de Antwerpse diamantnijverheid volledig herstellen van de oorlogscrisis. In de loop van de jaren 1920 telde Antwerpen dan ook meer dan 25.000 diamantbewerkers. (5) Een groot aantal van hen was gevestigd op het platteland in de Antwerpse Kempen.

Diamantslijpers aan het werk, 1906, Stadsarchief Antwerpen.

DIAMANTDIASPORA NA WERELDOORLOG II

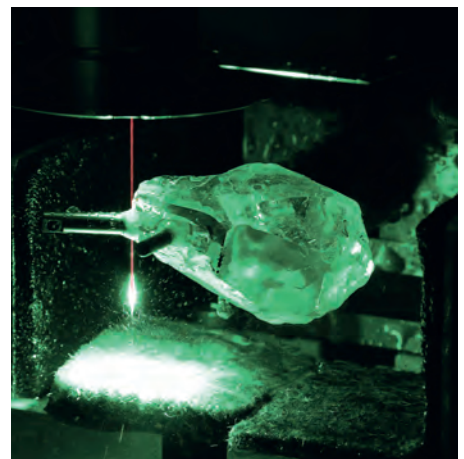
Tijdens de Tweede Wereldoorlog weken vele joodse diamantairs uit naar New York, Palestina en Havana. Zo droegen ze bij tot de ontwikkeling van nieuwe diamantcentra. Hoewel de diamantactiviteit in Antwerpen snel hervatte na de oorlog, was de diamantdiaspora een feit. (6)

Bovendien begon India vanaf de jaren 1940 aan een expansiebeweging door het slijpen van kleine diamanten van de laagste kwaliteit die de Kempische slijpers links lieten liggen. Indiase handelaars trokken Antwerpse diamantslijpers naar Bombay om de moderne diamantbewerkings-technieken aan te leren aan lokale diamantbewerkers. (7) De sterke Indiase concurrentie, de opkomst van lasertechnologie, de automatisering van de diamantbewerking en een strenger toezieende fiscus zorgden ervoor dat vanaf midden jaren 1970 de werkgelegenheid in de Antwerpse en Kempense diamantsector drastisch daalde. (8)

VANDAAG: 'SPECIALS'

Hoewel het aantal Antwerpse slijperijen vandaag beperkt is, staat Antwerpen nog steeds bekend als leverancier van topkwaliteit. Enkele hoogtechnologische slijperijen in de Antwerpse diamantwijk leggen zich vooral toe op het bewerken van grote, heel waardevolle diamanten.

Diamantklover aan het werk, jaren 1960, Hans Wins.

Lasersnijden van Lesotho Promise, DIAMCAD.

Daarnaast bevinden slijpers, gieters, zettters en juweliers zich nog steeds op een boogscheut van elkaar in de Antwerpse diamantwijk, nabij het Centraal Station. De klant kan er terecht voor diamantjuwelen die getuigen van decennialang vakmanschap gecombineerd met nieuwe technologieën, zoals 3D-printen of lasersnijden. (9) In de Antwerpse binnenstad groeit het aantal creatieve juweliers dat een opleiding 'Juwelontwerp en edelsmeedkunst' volgde aan de Antwerpse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten, Sint Lucas Antwerpen of PXL-MAD School of Arts in Genk. Zij houden het eeuwenoude vakmanschap levend en eigentijds.

Lesotho Promise I, Peervormige diamant van 76,41 ct, Foto: Donald Woodrow.

- (1) RIJKS, M., Catalysts of knowledge. *Artists' and artisans' collections in early modern Antwerp*, p. 129.
- (2) BAUDOUI, P. en CLAESSENS-PERE, N., *Zilver uit de Gouden Eeuw van Antwerpen*, p. 21 en 43.
- (3) HOFMEESTER, K., 'Shifting trajectories of diamond processing: from India to Europe and back, from the fifteenth century to the twentieth', in: *Journal of Global History*, Volume 8, nr. 01, maart 2013, p. 37-38.
- (4) DECONINCK, Y., *Diamantmigratie naar Antwerpen voor, tijdens en na de Kaapse Tijd. De Antwerpse diamantsector en zijn Amsterdamse migranten (1865-1880), onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 2011-2012, Universiteit Antwerpen*, p. 27-30.
- (5) LAUREYS, E., *Meesters van het diamant*, p. 115.
- (6) VANDEN DAELEN, V., 'Negotiating the Return of the Diamond Sector and its Jews. The Belgian Government during the Second World War and in the Immediate Post-war Period', in: LÁNÍCEK, J. en JORDAN, J. (eds.), *Governments-in-Exile and the Jews during the Second World War*, p. 236.
- (7) HOFMEESTER, K., *Shifting trajectories*, p. 46.
- (8) LAUREYS, E., *Meesters van het diamant*, p. 412.
- (9) Juweliers die aan strenge kwaliteitsnormen voldoen, dragen het kwaliteitslabel Antwerp's Most Brilliant van de stad Antwerpen en het Antwerp World Diamond Centre.

KEY PIECE MOLENBEKER

© DIVA.

Inventarisnummer	S67/51
Datering	1603-1604
Vervaardiger	Meester met zespuntster
Afmetingen	Hoogte: 234 mm Diameter: 86 mm
Materiaal	Zilver, deels verguld

Deze zilveren molen met gegraveerde versieringen en miniatuurfiguren is een ingenieuze drinkbeker. Een Antwerpse edelsmid, vanwege zijn merkteken de 'Meester met zespuntster' genoemd, vervaardigde de beker in 1603-1604. Op dat moment dienden molenbekers al geruime tijd als amusement bij feestelijke gelegenheden en drinkspelen. Ze kunnen immers enkel leeg neergezet worden. Via een blaaspijpje werden de wieken in gang gezet en zolang ze draaiden, mocht er gedronken worden. Was de beker niet op tijd leeg, dan gaf de klok van de molen aan hoeveel extra bekere de speler moest drinken.

Molenbekers waren initieel als spelbeker ontwikkeld, maar kregen gaandeweg verschillende functies of nuances in hun gebruik. Zo fungeerden ze in Duitsland als welkomsgeschenk bij stads- en gildebesturen, terwijl ze in de Noordelijke Nederlanden

gelinkt kunnen worden aan drinkgezelschappen en (molenaars)gilden, maar ook dienden als geboorte- of huwelijksgeschenk. Verder sierden ze de kunstkabinetten van vorsten en prinses.

In de Zuidelijke Nederlanden waren molenbekers gerelateerd aan het gildewezen. In de Gildekamersstraat, waar vandaag DIVA huist, bevonden zich tijdens de zestiende eeuw enkele Antwerpse schuttersgilden. Hun oorspronkelijk militaire rol werd in die periode louter ceremonieel. Ze namen deel aan processies en ommegangen en organiseerden feesten en wedstrijden, zoals landjuwelen en schutterswedstrijden. Daar vielen heel wat zilveren prijzen te winnen, waaronder drinkbeker, schalen, kandelaars, bestek en zoutvaten. Molenbeker maakten soms deel uit van de inzet, meer bepaald voor de beste klucht of nar.

© DIVA / Foto: Röntgenopname
Rijksmuseum Amsterdam.

EEN DAG IN HET CONSERVATIE-RESTAURATIELABORATORIUM VAN DIVA

De collectie van DIVA bevat duizenden objecten. Daarvan worden er ongeveer 700 tentoongesteld in DIVA's *Brilliant Story*. Alvorens ze hun vaste plaats in de museumzalen krijgen, passeert ieder object voorbij het arendsoog van DIVA's conservator-restaurator Kristina Valiulis. Zij kent het begrip 'presentatieklaar maken' als geen ander.

'Alle objecten die in het museum te zien zijn, zowel uit onze eigen collectie als heel wat langdurige en sommige tijdelijke bruiklenen, worden geconserveerd en gerestaureerd om ze in hun meest optimale staat te behouden', vertelt Kristina. 'Voor we aan de behandeling van een object beginnen, ondergaat het een nauwkeurige conditiecontrole. Op basis van het rapport dat daarbij wordt opgemaakt, stellen we een behandelingsplan op, waarna we het object afhankelijk van zijn staat intern of extern behandelen.'

'Een mooi voorbeeld van hoe zo'n behandeling verloopt, is de conservatie van het stel zoutvaten met mosterdpot van Jan Baptist II Verberckt, vervaardigd tussen 1832 en 1838 in Antwerpen. De mosterdpot werd al behandeld, vandaag zijn de zoutvaten aan de beurt. Ze vereisen een lichte reiniging omdat het zilver aangelopen is. Dergelijke behandelingen voeren we uit in ons eigen laboratorium en ze verlopen altijd volgens de gepaste methodiek. Die is afhankelijk van het object, het materiaal, de problematiek en het schadebeeld.'

We lopen een aantal uur met Kristina mee en volgen hoe ze het aangelopen zilver reinigt.

Stel zoutvaten en mosterdpot, Jan Baptist II Verberckt, 1832-1838, Antwerpen, © DIVA.

Kristina haalt de zoutvaatjes uit het depot. Door de nauwkeurige plaatsaanduiding in het collectiebeheersysteem en dankzij de labels met inventarisnummer die op de verpakking zijn aangebracht, vindt ze de objecten gemakkelijk terug. Om het risico op beschadigingen te beperken, worden alle collectiestukken – zowel groot als klein – zorgvuldig ingepakt alvorens ze getransporteerd worden. Ook in het depot wordt elk object goed beschermd. De eerste laag verpakking bestaat uit Tyvek®. Tyvek® is een soort textiel uit polyethyleen met heel kleine gaatjes, waardoor het object nog kan 'ademen'. Daarrond komt wat in de volksmond weleens 'bubbeltjesplastic' wordt genoemd. Door het geheel te omwikkelen met een laag polyethyleenfolie is plakband overbodig. Op die buitenste laag wordt een sticker met het inventarisnummer van het object aangebracht.

Het zilveren voetstuk van de kristallen zoutvaatjes is duidelijk aangelopen. Kristina vertelt ons hoe dat komt. 'Zwavel is in bepaalde mate in de lucht aanwezig als waterstofsulfide en zwaveldioxide. Wanneer een metaal zoals zilver in contact komt met dat zwavelgas, kleurt het zilverbruin. Als het zilver langer of meer intens aan zwavel wordt blootgesteld, kan het zelfs zwart worden. Het luchtbeheersysteem van het museum zorgt voor een geschikt klimaat voor de objecten. De temperatuur, relatieve vochtigheid en luchtkwaliteit worden geoptimaliseerd om de objecten in optimale staat te behouden. Ook zwavelgassen worden zo aan de lucht onttrokken. Als bijkomende maatregel zijn enkele vitrines uitgerust met een miniklimaatbeheersysteem dat die drie elementen op maat van het object controleert.'

‘Voor volledig massieve zilveren objecten die licht aangelopen zijn, opteren we er soms voor om ze onder te dompelen in een oplossing die bestaat uit water en een speciale zeep. Daarmee kunnen we het object al voor een groot deel reinigen’, vertelt Kristina. Voor de zoutvaatjes gaat ze vandaag echter op een andere, aangepaste manier te werk. ‘Zoals je kunt zien, zijn de zoutvaatjes onderaan verzwaard met gips, waardoor we ze niet kunnen onderdompelen. We starten de behandeling dan door te reinigen met gedeneatureerde ethanol.’ Kristina besprenkelt een wattenstaafje lichtjes met ethanol. Daarna brengt ze het voorzichtig aan op het zilverwerk. ‘Wanneer een object licht met zwavel is aangetast, volstaat ethanol meestal voor de conservatie. We zien bij de zoutvaatjes echter dat de zwavel zich al in een staat van verbinding met het zilver bevindt, waardoor ethanol de aantasting niet kan verhelpen.’

‘Omdat ethanol geen effect heeft, schakel ik over op het gebruik van geprecipiteerd calciumcarbonaat. Dat is krijt met een kleine korrelgrootte dat het zilver zo minimaal mogelijk aantast. Dat zachte krijt wordt meestal in combinatie met een klein beetje water, ethanol en detergent gebruikt. We voegen de ingrediënten samen op een glaasje en vermengen ze tot een pasta. Met behulp van een wattenstaafje breng ik de pasta op het zilverwerk aan en wrijf ik hem uit om het object te reinigen.’

Kristina's tweede methode bereikt het gewenste resultaat. Het verschil tussen het gereinigde deel en de rest van de zijkant en de pootjes van het zoutvaatje is goed te zien. ‘Op de foto zie je dat ik al een derde van de zijkant met het krijt heb gereinigd. De rest – het linkerdeel van de zijkant en de pootjes – werd nog niet gereinigd en is merkbaar zwarter dan het rechterdeel van de zijkant.’ Kristina zet de behandeling in opperste concentratie verder. Na het reinigen van het zilver krijgt ook het kristal een lichte poetsbeurt.

Na een uur is Kristina klaar met het reinigen van een van beide zoutvaatjes. ‘Eenmaal ik de aanslag met krijt heb verwijderd, ga ik er nog even met een borsteltje over om alle krijtresten van het object te halen. Heel vaak blijven daarbij stukjes krijt in de borstelharen achter, waardoor het reinigende effect versterkt wordt.’ Alvorens ze dezelfde procedure toepast voor de behandeling van het andere zoutvaatje, plaatst ze beide objecten ter vergelijking naast elkaar. Het linkse zoutvaatje is behandeld, het rechtse nog niet. En het verschil is duidelijk merkbaar. ‘Eigenlijk kun je nooit voorspellen hoelang het reinigen van een object precies zal duren. Maar om het even hoeveel tijd het ons kost: we willen de beleving van de bezoeker zo schitterend mogelijk maken’, besluit Kristina.

KEY PIECE DIAMANTEN BROCHE

© Collectie Sint-Willibrorduskerk Antwerpen, in depot bij DIVA.

Inventarisnummer

B503/4, Collectie Sint-Willibrorduskerk
Antwerpen, in depot bij DIVA

Datering
Afmetingen

1640-1660
Hoogte: 34 mm
Diameter: 28 mm

Materiaal

Diamant, zilver, goud, email

Dit juweel werd in 1677 aan de Sint-Willibrorduskerk in Antwerpen geschonken om de Mariakroon op te smukken. Op het verbindingsstuk dat gemonteerd is op de vergulde zilveren kroon, staat het volgende opschrift gegraveerd: *Dese bagge compt van de huysvrouw van meneer Bartholomeus Tollinckx, wordt gegeven met conditie dat nooyt en sal moghen vercocht oft verwisselt worden. 1677. 8 april*

Mevrouw Tollinckx droeg het juweel wellicht met een strik bevestigd op het lijfje van haar jurk, ter hoogte van het décolleté. De strikvorm was rond 1650 sterk aanwezig in de juweelmode in de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden. Het juweel vertoont achteraan scharnieren, maar het deksel ontbreekt. De achterzijde is gedeeltelijk geëmailleerd met een bloem- en tulpmotief. De broche is aan de voorzijde volledig bezet met diamanten in Amsterdams rooslijpsel.

Een roosgeslepen diamant heeft onderaan een vlakke basis en bovenaan een koepel van driehoekige facetten. Het rooslijpsel werd modieus tijdens het eerste kwart van de zeventiende

eeuw en gaf het diamantjuweel een diepe schittering. De exacte oorsprong van het rooslijpsel blijft onduidelijk. De eerste vermelding van rozen in het Stadsarchief van Antwerpen is te vinden in de inventaris van de Antwerpse diamanthandelaar Gaspar Duarte uit 1615. Hoewel Amsterdam toen opkwam als diamantstad, bleef Antwerpen van aanzienlijk belang.

In 1618 waren er bijna 400 diamantbewerkers aan de slag in de Scheldestad. Het was pas vanaf de achttiende eeuw dat de volledig gefacetteerde, zwaardere en dus waardevollere roosgeslepen diamanten 'Amsterdamse rozen' werden genoemd, terwijl vlakke roosgeslepen diamanten als 'Antwerpse rozen' werden bestempeld. Ook in Antwerpen slepen diamantbewerkers roosgeslepen diamanten van het eerste type, maar ze focusten zich stilaan op rozen met minder facetten. In de achttiende eeuw was Antwerpen immers afhankelijk van Amsterdam voor de voorziening van ruwe diamanten, waardoor vooral kleinere stenen de stad bereikten. Daardoor werden de vlakkere rozen stilaan als 'Antwerpse rozen' omschreven.

COLLECTIEPRESENTATIE DIVA. A BRILLIANT STORY

De tentoonstelling werd ingericht door De Museumstichting SON.

Voorzitter: Luk Lemmens
Algemeen Directeur: Walter Rycquart
Raad van Bestuur: Yolande Avontroodt, Caroline Bastiaens, Bert Corluy, Monica De Coninck, Bie De Graeve, Lebuïn D'Haese, Erik Dralans, Joris Giebens, Bob Hulstaert, Mieke Renders, Christian Salez, Sepideh Sedaghatnia, Manfred Sellink, Ingrid Stevens, Manuela Van Werde

Met steun van Stad Antwerpen, Provincie Antwerpen en Toerisme Vlaanderen.

Directeur: Jeroen Martens
Curator: Romy Cockx
Hoorspelen: Frank Van Laecke
Scenografie: Studio Gert Voorjans (Gert Voorjans en Luc Van Laere) en Carla Janssen-Höfelt

Team DIVA: Els Crollet, Suzanne De Lange, Carl De Smit, Katelijne Decraene, Zoë Dejager, Tom Iriks, Lieselot Jonckheere, Stephane Keersmaekers, An Labis, Leonie Maerevoet, Arendine Martens, Wim Nys, Rebecca Roskam, Daniëlle Serré, Leen Thielemans, Kristina Valiulis, Henk Van Genderen, Lieve Van Looveren, Ann Verbecque, Giacomo Visini, Koen Waterschoot

Team bewaking: Marc Brosens, Kaatje Claes, Patrick Dhondt, Walter Geldolf, Gert Govaerts, May Hillen, Maria Janssens, Raf Lippens, Ronny Mewis, John Raes, Marianne Scholten, Koen Swaan, Ilse Van De Weyer, Sven Wendrickx

Inrichting: BRUNS B.V.
Audiovisuele uitwerking en multimedia: Centre Screen, Create, Mario de Munck
Soundscape: Steven Prengels

Met bijzondere dank aan:

Bruikleengevers
Stad Antwerpen: Collectie Mayer Van den Berg, Collectie Smidt van Gelder, Collectie Stadhuis, MAS collecties

Private bruikleengevers: Adelin, Adin nv - Fine Antique Jewellery, Familie Boelens-Collin, Carolien Cuyvers, Familie de Breyne, Lotte De Mey, Diamondland, David Huycke, Gerhild Kirchner - Sieraden, Octave Landuyt vertegenwoordigd door WM Gallery, Wim Meeussen, Cathérine Rochtus, Rudiam Handmade Jewels in samenwerking met IGC Group, Nico Taeymans, Salima Thakker, Peter Vermandere, Verzameling d'Arschot Brussel, Wouters & Hendrix, Anne Zellien

Kerf fabrieken: Sint-Anna-ten-Drieënkerk Antwerpen, Sint-Andrieskerk Antwerpen, Sint-Guibertuskerk Schilde, Sint-Gummaruskerk Lier, Sint-Pancratiuskerk Ranst, Sint-Pieterskerk Bazel, Sint-Willibrorduskerk Antwerpen

Permanente bruikleengevers: ANDiamond - AFP Group, Erfgoed provincie Antwerpen, H. Schamisso en Kuwawama Europe nv, Intralcor nv, Koning Boudewijnstichting, Lewy-Friedrich, OCMW collectie Maagdenhuis, The Phoebe Foundation, Vlaamse Gemeenschap

Evgeny Agureev (ALROSA), Anja Baelus, Inneke Baatsen, Herman Bauer (Juwelenhuis Anthony), Bruno Blondé, Pieter Bombeke, Michael Bycroft, Georges Cuyvers, Nicole de Bisscop, Bart de Hantsetters (DIAMCAD), Timothy de Paepe, Sven Dupré, Johan Erikson (First Element), Philip Hoymans (BONAS), Piet Lombaerde, Daniel Meylemans (MSD), Cornelia Perquin, Marlise Rijks, Ingrid Schepers, Team AWDC, Team HRD Antwerp, Gabi Tolkowsky, Tijn Vanneste, UMICORE Precious Metals, Verbruggen-Orogem, Daisy Verheyden, Hans Wins, Donald Woodrow

BRILJANTE VERHALEN

Dit magazine werd uitgegeven naar aanleiding van de collectiepresentatie *DIVA. A Brilliant Story*.

Auteurs: Romy Cockx & Iris De Feijter
Met dank aan: Inneke Baatsen, Timothy de Paepe, Tijn Vanneste
Bijdragen 'The making of': Tom Iriks, Lieselot Jonckheere, An Labis, Jeroen Martens, Wim Nys, Leen Thielemans, Jan Walgrave
Geïnterviewden: Philippe Geenen, Rembrandt Jordan, Sofie Lachaert, Mathieu Maillette de Buy Wenniger, Wim Nys, Steven Prengels, Mike Rombout, Studio Collect, Frank Van Laecke, Suzanne van Leeuwen, Gert Voorjans
Redactie: Sabine Van Humbeeck
Beeldresearch: Romy Cockx, Leonie Maerevoet
Grafisch ontwerp: Studio Louise Mertens
Cover: Studio Louise Mertens

Als u opmerkingen of vragen heeft, dan kunt u contact nemen met onze redactie:
redactiestijl@lannoo.com.

www.divaantwerp.be

© DIVA, 2018
© Lannoo Uitgeverij, Tielst, 2018
D/2018/45/244 - NUR 643/654
ISBN: 978 94 014 5314 1

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DIVA heeft geprobeerd om alle fotorechten te regelen in overeenstemming met de betreffende wetgeving. Diegene die meent rechten te kunnen laten gelden, kan zich richten tot de uitgever.

www.lannoo.com
Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.